

“El Barça no és el motor de la novel·la, però sense el Barça no hi ha novel·la”

Vicenç Villatoro (Terrassa 1957) publica a Planeta la novel·la *Tenim un nom*, premi Ramon Llull.

—Hi ha dos elements bàsics a la novel·la, el fenomen del Barça, en un moment d'eufòria com és el de la final de la Champions a París, i un pare que vol refer la relació amb un fill de quinze anys, quatre anys després del trencament familiar. Quin va ser primer en la gestació de la novel·la?

—Dels dos, la relació del pare amb el fill. El que passa és que n'havia pensat un altre abans, el de la continuïtat i la fugida. El tema s'encarna primer en una història familiar i després apareix el Barça com a matèria narrativa.

—Continuïtat familiar però també el problema de la continuïtat laboral.

—Familiar, laboral, tradicional, lingüística, tribal... És estar en el teu món o trencar amb el teu món. I el Barça forma part d'aquest món. El Barça, en cert sentit, en seria l'emblema, la representació heràldica.

—El pare és periodista. Fa alguns anys, de nit a la ràdio, no va donar a un atemptat el relleu que caldria, li van carregar els neulers i va ser marginat. No podem controlar mai tot el que fem, hem de prendre decisions continuament sense saber com seran jutjades, sobretot en periodisme, no? El risc és constant, i l'atzar, sovint, el que ens guia.

—Especialment en el camp periodístic. Perquè fer de periodista és decidir: com titular, si va a una o a tres columnes, si es dona o no la informació, etcètera, i per tant el risc i l'atzar hi són molt presents. Però de la mateixa manera que el Barça és més la matèria que el tema, el periodisme també és més la matèria que el tema.

—Pel que fa al periodisme, d'acord, però pel que fa al Barça, no és també un tema, atès que la novel·la es basa, entre d'altres coses, en la importància social del club?

—En els graons que componen una obra de ficció res no és irrellevant, però hi ha una jerarquia. Tota anècdota ha estat escollida i escollida entre totes les possibles; no és gratuïta, hi ha una voluntat de parlar d'allò. En aquesta jerarquia, el Barça no és el motor de la novel·la, però la novel·la no existeix sense el Barça. Per tant, sí que hi ha la voluntat d'entendre narrativament el Barça com a fenomen vertebrador

JORDI FLAY

Vicenç Villatoro va obtenir el Premi Ramon Llull 2010 amb la novel·la *Tenim un nom*. L'ha publicada Destino.

dor social, tribal, etcètera. Més el barcelonisme que el Barça.

—Tot i que el tema inicial sigui abstracte, s'hi veu la voluntat —ja des del títol, una frase de l'himne— de constatar el fenomen del barcelonisme.

—És exactament així. En la gènesi de la novel·la, que és la trobada de diversos temes i motivacions —del món de les idees, de l'observació social, de l'opció estilística—, les ganes de parlar del Barça i de dir que el Barça o l'esport poden ser un material narratiu noble són fonamentals. Per què escriure sobre el Barça ens empenyeria a un gènere menor i escriure sobre la guerra civil, no?

—No heu pensat que el lector pot fer-ne una lectura negativa, si voleu malintencionada, en el sentit que descriu una societat obsessionada pel futbol?

—Es pot fer aquesta lectura, però jo no tinc la sensació d'haver-la

fet. La novel·la no s'acaba amb el final èpic d'un esdeveniment esportiu. El desenllaç es produeix en l'àmbit familiar.

—Heu dit que l'opció estilística va formar part de la gènesi de la novel·la. Quina reflexió vàreu fer-ne?

—Hi ha un retret tradicional a la literatura catalana contemporània de no parlar de la realitat pròxima i buscar escenaris històrics i geogràfics llunyans per evitar parlar de la Catalunya d'ara. Jo volia fer una obra amb una opció pel realisme, però no tant un realisme entès en to de frasa, sinó un realisme compassiu, empàtic amb els seus protagonistes, i aquí em sento influït pel realisme americà; en concret, per Richard Ford. L'opció pel realisme és també una opció estilística: el pes del detall, la versemblança del detall...

—Aquest realisme vostre camina acompanyat per la prudència. Ni us fiquen als caps dels personatges. No se sap què pensa el fill del pare, per exemple.

—L'opció era fer una novel·la per dir-ho així més social que no pas psicològica. Els fets novel·lats són fets visibles, no tant processos interiors. En un cert sentit, la novel·la és més èpica que lírica, encara que parli de sentiments. Un dels objectius també inicial era construir la petita èpica de les capes mitjanes, de la mesocràcia del país, de la gent corrent.

Lluís Bonada